ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 98.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 7-го Декабря — 1837 — *Wilno. Wtorek. 7-go Grudnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 30-го Ноября.

Москва, 17-го Ноября. Двадцат осьмаго Октября, въ третьемъ часу по полудни, Государь Императоръ изволилъ быть въ Маріинской Больницѣ, которою остался совершенно доволенъ.

30-го Октября, во второмъ часу по полудни, Его Величество посѣтилъ Отдѣленіе малолѣтныхъ Московскаго Кадетскаго Корпуса, а потомъ и самый Корпусъ, гдѣ найденнымъ порядкомъ и устройствомъ остался доволенъ. Послѣ же сего изволилъ быть въ въ Александровскомъ дворцѣ.

4-го Ноября, въ третьемъ часу по полудни, Его Величество и Его Высочество Великій Князь Наслѣдникъ изволили ѣздить въ Петровскій дворецъ, и обозрѣвали всю внутренность онаго. Въ томъ же часу, Ихъ Высочества Великіе Князья НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЪ и МИХАИЛЪ НИКОЛАЕВИЧЪ изволили быть въ Александровскомъ дворцѣ.

5 го Ноября, во второмъ часу по полудни, Ихъ Высочества Великія Княжны МАРІЯ и ОЛЬГА НИКОЛАЕВНЫ осматривали пивоваренный заводъ купцевъ Данїельсонъ а по полудни въ третьемъ часу, Его Высочество Великій Князь Наслѣдникъ посѣщалъ Отдѣленіе малолѣтныхъ Московскаго Кадетскаго Корпуса, а потомъ и самый Корпусъ.

6-го Ноября, по полудни въ первомъ часу, Ихъ Высочества Великіе Князья НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЪ и МИХАИЛЪ НИКОЛАЕВИЧЪ изволили посѣтить Новодѣвичій монастырь и Игуменью онаго. И въ томъ же часу, Его Высочество Великій Князь КОНСТАНТИНЪ НИКОЛАЕВИЧЪ изволилъ быть въ домѣ купчихи Коммерціи Совѣтницы и именитой гражданки, Вѣры Алексѣевой, и осматривать ея золотопрядильныя издѣлія, а Его Высочество Великій Князь Наслѣдникъ, въ Александровскомъ Сиротскомъ Институтѣ. Того же числа, во второмъ часу по полудни, Государь Императоръ посѣщалъ Московскій Военный Госпиталь, гдѣ найденнымъ порядкомъ остался доволенъ; потомъ изволилъ осматривать въ Головиномъ дворцѣ 3-й батальонъ 2-го Учебнаго Карабинернаго полка.

7-го Ноября, по полудни въ два часа, Его Величество посѣщалъ Московскую городскую Больницу, которою былъ совершенно доволенъ.

9-го Ноября во второмъ часу по полудни, Его Высочество Государь Наслѣдникъ посѣтилъ Екатерининскую Больницу.

Того же числа, по полудни въ третьемъ часу, Государь Императоръ изволилъ быть въ домѣ умалишенныхъ и въ Екатерининской Богадѣльнѣ, и въ обоихъ заведеніяхъ найденнымъ порядкомъ остался доволенъ. Въ тотъ же день, вечеромъ, Его Величество, съ Ихъ Высочествами Государемъ Наслѣдникомъ и Великими Княжнами МАРІЕЮ и ОЛЬГОЮ НИКОЛАЕВНАМИ, посѣтили Большой Петровскій Театръ.

10-го Ноября, по полудни въ два часа, Государь Императоръ осматривалъ Павловскую Больницу, состоящую въ Серпуховской Части, и отмѣннымъ по-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 30-go Listopada.

Moskwa, 17-go Listopada. Dnia dwódziestego ósmego Października, o trzeciey z południa, Cesarz Jego Mość raczył bydź w Szpitalu Maryińskim, z któergo był zupełnie zadowolony.

Dnia 30-go Października, o drugiey z południa, Nayjaśnieyszy Pan odwiedził oddział małoletnich Moskiewskiego Korpusu Kadetów, a potém i sam Korpus, gdzie ze znalezionego porządku i urządzenia był zadowolony. Potém zaś raczył bydź w pałacu Alexandrowskim.

Dnia 4-go Listopada, o trzeciey z południa, Cesarz Jego Mość i Jego Wysokość Wielki Xiąże Następca, raczyli jeździć do pałacu Pietrowskiego, i cały wewnątrz oglądali. O teyże godzinie Ich Wysokości Wielcy Xiążęta NIKOŁAY NIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, raczyli bydź w pałacu Alexandrowskim.

Dnia 5-go Listopada, o drugiey z południa, Ich Wysokości Wielkie Xiężniczki MARYA i OLGA NIKOŁAJEWNY, oglądały browar piwny kupców Danielsonow; o godzinie trzeciey z południa, Jego Wysokość Wielki Xiąże Następca, odwiedził oddział małoletnich Moskiewskiego Korpusu Kadetów, a potém i sam Korpus.

Dnia 6-go Listopada, o pierwszey z południa, Ich Wysokości Wielcy Xiążęta NIKOŁAY NIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, raczyli odwiedzić Nowodziewiczy monastér i jego Przełożoną. I o teyże godzinie Jego Wysokość Wielki Xiąże KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ raczył bydź w domu kupcowey Radźczyni Handlowey i imienitey hraždanki, Wiary Alexiejewny, i oglądać jey wyroby ze złotey przędzy, a Jego Wysokość Wielki Xiąże Następca, w Alexandrowskim Instytucie Sierot. Tegoż dnia o drugiey z południa, Cesarz Jego Mość odwiedzał Moskiewski Szpital Woyskowy, gdzie ze znalezionego porządku był zadowolony; potém raczył oglądać w pałacu Gołowinowym, 3-ci batalion 2-go uczebnego półku Karabinierów.

Dnia 7-go Listopada, o drugiey z południa Cesarz Jego Mość odwiedzał Moskiewski Szpital mieski chorych, z którego był zupełnie zadowolony.

Dnia 9-go Listopada, o godzinie drugiey z południa, Jego Wysokość Cesarzewicz Następca odwiedził Szpital Ekateryninski.

Dnia tegoż, o trzeciey z południa, Cesarz Jego Mość raczył bydź w domu waryatów i w Szpitalu Ekateryninskim, i ze znalezionego porządku w obu zakładach był zadowolony. Dnia tegoż, wieczorem Nayjaśnieyszy Pan, z Ich Wysokościami Cesarzewiczem Następcą i Wielkiemi Xiężniczkami MARYĄ i OLGĄ NIKOŁAJEWNAMI, odwiedzili Wielki Teatr Pietrowski.

Dnia 10-go Listopada, o drugiey z południa, Cesarz Jego Mość oglądał Szpital Pawłowski, w Serpuchowskiey części znaydujący się, i ze szczególnego po-

рядкомъ, въ оной найденнымъ, изволилъ остаться совершенно доволенъ.

12-го Ноября, въ двѣнадцатомъ часу утра, Его Высочество Государь Наслѣдникъ посѣтилъ Императорскій Московскій Университетъ.

Того же числа, по полудни въ второмъ часу, Ихъ Величества Государь Императоръ и Государыня Императрица, съ Ихъ Высочествами МАРІЕЮ и ОЛЬГОЮ НИКОЛАЕВНАМИ, изволили быть въ Александровскомъ Сиротскомъ Институтѣ, и найти въ ономъ отличный порядокъ. Въ сіе же время, Его Высочество Великій Князь КОНСТАНТИНЪ НИКОЛАЕВИЧЪ осматривалъ мануфактуру купца Θеодора Гуткова, въ Лефортовской Части; а вечеромъ, въ осьмомъ часу, Ихъ Величества, съ Ихъ Высочествами Государемъ Наслѣдникомъ и Великими Княжнами МАРІЕЮ и ОЛЬГОЮ НИКОЛАЕВНАМИ, изволили быть въ Русскомъ спектаклѣ, въ Большомъ Петровскомъ Театрѣ.

13-го Ноября, по полудни во второмъ часу, Государь Императоръ, въ сопровожденіи Г-на Военнаго Министра Графа Чернышева, посѣтилъ Коммиссію Московскаго Коммиссаріатскаго Депо, гдѣ встрѣченъ Дежурнымъ Генераломъ Главнаго Штаба Его Императорскаго Величества, Г-мъ Генералъ-Адъютантомъ Клейнмихелемъ, и управляющимъ Коммиссіею, Г-мъ Генералъ-Маіоромъ Аслановичемъ, и съ присутствующими въ Коммиссіи обозрѣвалъ всѣ кладовыя, которыми остался весьма доволенъ. Во время сего осмотра, Государю Императору угодно было послать за Корпуснымъ Командиромъ, Г-мъ Генералъ-Адъютантомъ Нейдгартомъ, по прибытіи котораго Его Величество вторично осматривалъ нѣкоторые магазины, и за отличное устройство и порядокъ изволилъ особенно благодарить Графа Чернышева, какъ Главнаго Начальника, равно какъ и Генералъ-Маіора Аслановича.

Его Высочество Государь Наслѣдникъ, того же числа, по полудни во второмъ часу, посѣтилъ Петропавловскую Больницу.

— 25-го Ноября, Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЪ ПАВЛОВИЧЪ, выѣхалъ въ Москву. (*Спб. В.*)

— Высочайшими Грамотами, 3-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Полковники: Командиръ Каргопольскаго Драгунскаго полка, *Павлищевъ*; Начальникъ 1-й Конно-Артиллерійской дивизіи, *Чадинъ*; Командиръ Кирасирскаго Принца Альберта Прусскаго полка, Флигель-Адъютантъ Графъ *Ржевуцкій*; Командиръ Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА полка, *Броневскій* 2-й, и Дежурный Штабъ-Офицеръ 3-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, состоящій по Кавалеріи, *Винтуловъ*.

— Высочайшею Грамотою, 3 го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Командующій 2-ю бригадою 2-й Кирасирской дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Сомовъ*.

— Высочайшею Грамотою, 29-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени*, Начальникъ Кавказской Артиллерійской дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Казлаининовъ*.

— Высочайшею Грамотою, 31-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 1-й степени*, Наказный Атаманъ Кавказскаго Линейнаго Казачьяго Войска, Генералъ-Маіоръ *Николаевъ 1-й*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 15-го Ноября, Кіевскій Военный, Подольскій и Волынскій Генералъ-Губернаторъ, Сенаторъ и Членъ Военнаго Совѣта, Генералъ-Лейтенантъ Графъ *Гурьевъ*, согласно прошенію, уволенъ отъ занимаемой имъ должности, съ производствомъ въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники и съ оставленіемъ въ званіи Сенатора.

— Государь Императоръ, усмотрѣвъ изъ всеподданнѣйшихъ рапортовъ Гражданскихъ Губернаторовъ: Виленскаго и состоящихъ въ должности Олонецкаго и Рязанскаго, о податяхъ и недоимкахъ за 1-ю половину 1837 года, и изъ свѣденій, Министромъ Финансовъ доставленныхъ, что взыскано: по Виленской Губерніи, недоимокъ $\frac{1}{7}$, а оклада $\frac{1}{2}$, по Олонецкой губерніи, недоимокъ $\frac{1}{2}$ а оклада $\frac{1}{4}$ и по Рязанской губерніи недоимокъ $\frac{1}{15}$, а оклада $\frac{1}{2}$, Высочайше повелѣть соизволилъ: объявить Виленскому Гражданскому Губернатору и состоящимъ въ должности Гражданскихъ Губернаторовъ Олонецкаго и Рязанскаго особое Его Величества удовольствіе за успѣшное взысканіе податей. (*С. В*)

— Высочайшимъ указомъ, даннымъ Придворной Конторѣ, 19-го Октября, Графиня Надежда *Орлова-Денисова*, Графиня Марθа *Платова* и дѣвица Екатерина *Сысоева*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

rządku w nim znalezionego, raczył bydź zupełnie zadowolony.

Dnia 12-go Listopada, o południu, Jego Wysokość Cesarzewicz Następca odwiedził Cesarski Uniwersytet Moskiewski.

Tegoż dnia, o drugiey z południa, Nayjaśnieysi Państwo Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jey Mość, z Ich Wysokościami MARYĄ i OLGĄ NIKOŁAJEWNAMI, raczyli bydź w Alexandrowskim Instytucie Sierot i znaleźć w nim odznaczający się porządek. W tymże czasie, Jego Wysokość Wielki Xiąże KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ, oglądał rękodzielnię kupca Teodora Gutkowa, w części Lefortowskiey; a wieczorem, o godzinie ósmey, Nayjaśnieysi Państwo z Ich Wysokościami Następcą Cesarzewiczem i Wielkiemi Xiężniczkami MARYĄ i OLGĄ NIKOŁAJEWNAMI, raczyli bydź na Ruskim spektaklu w Wielkim Teatrze Pietrowskim.

Dnia 13-go Listopada, o drugiey z południa, Cesarz Jego Mość, przeprowadzany przez Pana Ministra Woyny Hrabiego Czernyszewa, odwiedził Kommissyą Moskiewskiego Kommissoryackiego Depo, gdzie spotkany przez Dezurnego Jenerała Głównego Sztabu Jego Cesarskiey Mości, Pana Jenerał-Adjutanta Kleinmichela, i Zarządzającego Kommissyą, Pana Jenerał-Majora Asłanowicza, i z zasiadającymi w Kommissyi oglądał wszystkie składy, z których był bardzo zadowolony. W czasie tego przeglądu, Cesarzowi Jego Mości podobało się posłać po Dowódzcę Korpusu, P. Jenerał-Adjutanta Neidhardta, po którego przybyciu, Nayjaśnieyszy Pan powtórnie oglądał niektóre magazyny, i za odznaczające się urządzenie i porządek, raczył szczególniey dziękować Hrabiemu Czernyszewu, jako Głównemu Naczelnikowi, równie jak i Jenerał-Majorowi Asłanowiczowi.

Jego Wysokość Następca Cesarzewicz, tegoż dnia, o drugiey z południa, odwiedził Szpital Petropawłowski. (*G. M*)

— Dnia 25-go Listopada, Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże MICHAŁ PAWŁOWICZ, wyjechał do Moskwy. (*G. S. P.*)

— Przez Naywyższe Dyplomata, 3-go Października, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Półkownicy: Dowódzca Kargopolskiego półku Dragonów, *Pawliszczew*; Naczelnik 1-szey dywizyi Konney Artylleryi, *Czadin*; Dowódzca półku Kiryssyerów Xięcia Alberta Pruskiego, Skrzydłowy Adjutant Hrabia *Rzewuski*; Dowódzca półku Dragonów Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xięcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, *Broniewski 2-gi*, i Deżurny Sztabs-Oficer 3-go Odwodowego Korpusu Kawaleryi, liczący się w Kawaleryi, *Wintułow*.

— Przez Naywyższy Dyplomat, 3-go Października, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Dowodzący 2-gą brygadą 2-giey dywizyi Kiryssyerów, Jenerał-Major *Somow*.

— Przez Naywyższy Dyplomat, 29-go Października, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 1-go stopnia*, Naczelnik Kaukazkiey dywizyi Artylleryi, Jenerał-Major *Kazlaninow*.

— Przez Naywyższy Dyplomat, 31-go Października, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Stanisława 1-go stopnia*, Zarządzający Ataman Kaukazkiego Kozackiego Woyska liniowego, Jenerał-Major *Nikołajew 1-szy*.

— Przez Naywyższy Rozkaz Dzienny, 15-go Listopada, Kijowski Wojenny, Podolski i Wołyński Jenerał-Gubernator, Senator i Członek Rady Wojenney, Jenerał-Porucznik Hrabia *Gurjew*, zgodnie z prośbą, został uwolniony od zaymowanego przezeń obowiązku, z mianowaniem Rzeczywistym Radzcą Taynym i z zostawieniem w nazwaniu Senatora.

— Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy z nayuniżeńszych rapportów Gubernatorów Cywilnych: Wileńskiego i zostających w obowiązku Ołoneckiego i Riazańskiego, o podatkach i zaległościach za pierwsze półrocze 1837 roku, i z wiadomości przez Ministra Skarbu podanych, że uzyskano: w Gubernii Wileńskiey, zaległości $\frac{1}{7}$, a podatku $\frac{1}{2}$, w Gubernii Ołoneckiey, zaległości $\frac{1}{2}$, a podatku $\frac{1}{4}$, i w Gubernii Riazańskiey zaległości $\frac{1}{15}$, a podatku $\frac{1}{2}$, Naywyżey rozkazać raczył: oświadczyć Wileńskiemu Gubernatorowi Cywilnemu i zostającym w obowiązku Cywilnych Gubernatorów Ołoneckiego i Riazańskiego szczególne Jego Cesarskiey Mości zadowolenie, za skuteczne uzyskanie podatków. (*G. S.*)

— Przez Naywyższy Ukaz, do Kantoru Dworu, 19-go Października, Hrabianka Nadzieja *Orłowa-Denisówna*, Hrabianka Marta *Płatowówna* i Panna Katarzyna *Sysojewna*, Nayłaskawiey mianowane Freylinami Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości.

— Министръ Финансовъ, Генералъ отъ Инфантеріи Графъ *Канкринъ*, пріѣхалъ, 20-го числа, изъ Москвы въ здѣшнюю столицу. (*С. П.*)

— Находящійся Московскаго Уѣзда въ деревнѣ Пушкиной, принадлежащей Г-ну Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Петру Андріяновичу *Дивову*, на воспитаніи у кормилицы Дарьи *Ивановой*, восьмилѣтній питомецъ Московскаго Воспитательнаго Дома, Макаръ *Филиповъ*, 14-го числа Августа сего года, около полудня, вмѣстѣ съ другимъ, одного съ нимъ возраста, мальчикомъ и 12-ти-лѣтнею дѣвочкой, пошелъ отыскивать свою воспитательницу, жавшую въ полѣ рожь, какъ вдругъ неподалеку отъ того мѣста, гдѣ она находилась на работѣ, схваченъ за горло огромной величины волкомъ, и повлеченъ въ кустарникъ. Сопровождавшія воспитанника *Филипова* дѣти съ крикомъ побѣжали къ своей матери, родной сестрѣ его кормилицы, той же деревни Пушкиной крестьянкѣ, жавшей также по близости рожь. Лишь только успѣли они извѣстить мать о случившемся несчастіи, и указать ей въ какую сторону побѣжалъ волкъ съ своею добычею, какъ она, забывъ страхъ, вмѣстѣ съ обоими малолѣтными дѣтьми своими, подвергавшимися равномѣрно очевидной опасности быть растерзанными лютымъ звѣремъ, рѣшилась твердо спасти несчастнаго отъ неизбѣжной гибели, и не будучи ни чѣмъ вооружена, побѣжала за волкомъ. Преслѣдуя неутомимо звѣря, она старалась схватить за ноги влекомаго по землѣ питомца, въ намѣреніи исторгнуть его изъ пасти волка, и наконецъ пробѣжавъ разстояніе около двухъ сотъ шаговъ, и выбившись изъ силъ, бросилась на него всѣмъ тѣломъ пользуясь случаемъ, когда частый кустарникъ, заслоняя дорогу волку, препятствовалъ его бѣгу. Закрывая собою питомца отъ волка, выпустившаго изъ челюстей своихъ добычу, но все еще стоявшаго надъ нею, *Аксинья* нѣсколько минутъ лежала въ такомъ положеніи, крича своимъ дѣтямъ, чтобы они спѣшили удалиться, а ее оставили на произволъ Божій. Подоспѣвшіе на крикъ ея крестьяне, работавшіе въ полѣ, заставили волка немедленно обратиться въ бѣгство, найдя неустрашимую крестьянку обагренною кровію. Спасенный ею питомецъ былъ представленъ въ Воспитательный Домъ. По осмотру Главнымъ Докторомъ онаго, на упомянутомъ воспитанникѣ оказалось пять опасныхъ ранъ значительной величины, которыя нынѣ начинаютъ заживать.

Московскій Опекунскій Совѣтъ, получивъ донесеніе отъ Главнаго Надзирателя воспитательнаго Дома о поступкѣ крестьянки Аксиньи *Ивановой*, предоставлялъ Г-ну Предсѣдательствуюшему въ Совѣтѣ, Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Князю Сергѣю Михайловичу *Голицыну*, чрезъ Г-на Статсъ-Секретара Григорія Иванова *Вилламова*, довести до Высочайшаго Его Императорскаго Величества свѣдѣнія, представивъ во Всемилостивѣйшее Его Величества вниманіе мнѣніе Совѣта, чтобы означенной крестьянкѣ, въ награду за спасеніе питомца, выдать изъ доходовъ Воспитательнаго Дома асс. 200 р., а о поступкѣ ея пуликовать въ вѣдомостяхъ.

Государь Императоръ, не оставляющій безъ достодолжнаго возмездія ни единаго подвига добродѣтели, ни единой похвальной черты послѣдняго изъ Его подданныхъ, Высочайше одобривъ положеніе Опекунскаго Совѣта, сверхъ того, означенной крестьянкѣ Аксиньѣ *Ивановой* Всемилостивѣйше пожаловать изволилъ асс 500 р. и медаль за спасеніе погибавшаго. (*М. В.*)

Либава, 10-го Ноября.

Сегодня спущенъ на воду корабль, который по своей конструкціи превосходитъ всѣ выстроенные на здѣшней верфи. Онъ построенъ изъ дубоваго лѣса, корабельнымъ мастеромъ *Мове*, по распоряженію торговаго дома Серенеена и комп., и подъ особеннымъ надзоромъ заслуженнаго шкипера Клааса Тидемана. Корабль названъ *Патріотъ召Мининъ* и выстроенъ на счетъ С. Петербургскаго торговаго дома братьевъ *Савиныхъ*; онъ содержитъ въ себѣ 150 ластовъ и предназначается для плаванія въ Вестъ-Индію, почему будетъ отосланъ въ Англію для обшивки мѣдью. (*К. Г.*)

Одесса, 12-го Ноября.

6-го Ноября, въ Субботу, ни въ городѣ, ни въ предмѣстіи Молдаванкѣ, ни въ оцѣпленныхъ домахъ и кварталахъ не произошло ничего новаго. Въ чумный кварталъ поступило изъ Молдаванки больныхъ 3; изъ присланныхъ оттуда же сомнительныхъ заболѣло 2; изъ этого числа умерло 2, а именно: старикъ изъ бывшаго хутора Графа Разумовскаго и одна женщина. Осталось больныхъ заразою 8.— Между прежде поступившими въ карантинъ не было ни какого новаго случая.

— Minister Skarbu, Jenerał Piechoty Hrabia *Kankrin*, dnia 20-go przybył z Moskwy do tuteyszey Stolicy. (*P. P.*)

— Znaydujący się w powiecie Moskiewskim we wsi Puszkinie, należącey do P. Rzeczywistego Radźcy Stanu Piotra Andryanowicza Diwowa, na wychowaniu u karmicielki Daryi Iwanowey, ośmioletni wychowaniec Moskiewskiego Domu Wychowaaia, Makary Filipow, dnia 14-go Sierpnia roku teraźnieyszego, około południa razem z drugim, jednego z nim wieku chłopcem i dwónastoletnią dziewczynką, poszedł szukać swey wychowawczyni, która żęła w polu żyto, gdy niespodzianie, nie daleko od mieysca, gdzie się ta znaydowała na robocie, został porwany za gardło przez wilka ogromney wielkości, który go powlekł w zarośle. Dzieci idące razem z Filipem, krzycząc pobiegły do swey matki, rodzoney siostry jego karmicielki, teyże wsi Puszkina włościanki, która także żęła żyto w blizkości. Zaledwo zdołały uwiadomić swą matkę o zdarzoném nieszczęściu i pokazać jey, w którą stronę wilk pobiegł ze swą zdobyczą; gdy ta nie pomniąc na niebezpieczeństwo, razem z oboyga małoletniemi swemi dziećmi, narażającemi się również na widoczne niebezpieczeństwo, zostania rozszarpanemi przez srogiego źwierza, uczyniła niezmienne postanowienie uratować nieszczęśliwego od nieuchronney zguby, i niczém nie będąc uzbrojoną, pobiegła za wilkiem. Scigając nieustannie źwierza, starała się ująć za nogi ciągnionego po ziemi wychowańca, w zamiarze wyrwania go z paszczęki wilka, i nakoniec ubiegłszy około dwóchset kroków i utraciwszy siły, rzuciła się nań całém ciałem, korzystając ze zdarzenia, kiedy gęste zarośle, zasłaniając drogę wilkowi, biedz mu przeszkadzały. Zakrywając sobą wychowańca od wilka, który wypuścił z paszczy swą zdobycz, ale jeszcze stał nad nią, Aksinia przez kilka minut leżała w takiém położeniu, krzycząc na swe dzieci, ażeby się śpieszyły oddalić, a ją zostawiły na wolą Boga. Nadbiegli na krzyk jey włościanie, w polu pracujący, zmusili niezwłócznie wilka uciekać, znalazłszy nieustraszoną włościankę we krwi zbroczoną. Uratowany przez nią wychowaniec był przysłany do Domu Wychowania. Po obeyrzeniu przez Głównego Doktora tego Domu, u pomienionego wychowańca okazało się pięć ran niebezpiecznych znaczney wielkości, które teraz zaczynają się goić.

Moskiewska Rada Opiekuńcza, otrzymawszy doniesienie od Głównego Nadzorcy Domu Wychowenia o postępku włościanki Aksini Iwanowey, przedstawiła Panu Prezydującemu w Radzie, Rzeczywistemu Radźcy Taynemu Xięciu Sergiuszowi Michayłowiczowi *Golicynowi*, przez Pana Sekretarza Stanu Grzegorza Iwanowicza *Willamowa*, doprowadzić do Naywyższey Nayjaśnieyszego Pana wiadomości, przedstawiwszy do Naymiłościwszey Jego Cesarskiey Mości uwagi opinią Rady, ażeby pomienioney włościance, w nagrodę za uratowanie wychowańca, wydać z dochodów Domu Wychowania 200 rubli assygnacyynych, i o postępku jey opublikować przez gazety.

Cesarz Jego Mość, nie zostawujący bez należytego wynagrodzenia żadnego czynu cnoty, ani żadnego chwalebnego postępku ostatniego z Jego poddanych, Naywyżey utwierdziwszy postanowienie Rady Opiekuńczey, pomienioney włościance Aksinii Iwanowey, Nayłaskawiey przeznaczyć raczył 500 rubli assyguacyynych i medal za uratowanie ginącego. (*G. M.*)

Lipawa, 10-go Listopada.

Dzisia spuszczono z warstatu okręt, który ze swey budowy przechodzi wszystkie na tuteyszey werfie wybudowane. Budowany jest z drzewa dębowego przez Budowniczego okrętowego *Move*, podług rozporządzenia domu handlowego Serenejena i komp., i pod szczególnym dozorem zasłużonego szypra Klaasa Tiedemana. Okręt nazwano *Patryota Minin*, a wybudowany został kosztem St. Petersburskiego domu handlowego braci *Sawinych*; zawiera on w sobie 150 łasztów i naznacza się do żeglugi do Indyy-Wschodnich, będzie przeto posłany do Anglii, dla obicia miedzią. (*G. H.*)

Odessa, 12-go Listopada.

Dnia 6-go Listopada, w sobotę, ani w mieście, ani na przedmieściu Mołdawance, ani też w domach i kwartałach kordonem ociągnionych, nie wydarzyło się nic nowego. Do dżumnego kwartału przysłano z Mołdawanki trzech chorych; z przysłanych także ztamtąd podeyrzanych zachorowało 2; z tey liczby umarło 2, a mianowicie starzec z byłego folwarku Hrabiego Razumowskiego i jedna kobieta. Pozostało chorych 8. — Między pierwiey przysłanemi do kwarantanny, nie było żadnego nowego przypadku.

)1(

7-го Ноября, въ Воскресенье, въ чумномъ кварталѣ умеръ 1; изъ числа привезенныхъ изъ Молдаванки вновь заболѣло 2; всего осталось больныхъ заразою 9. Въ городѣ все благополучно.

8-го Ноября, въ Понедѣльникъ, оцѣплена Молдаванка и прервано сообщеніе этого предмѣстія съ городомъ. При вторичномъ медицинскомъ осмотрѣ всѣхъ жителей Молдаванки, происходившемъ 7-го Ноября, зараженныхъ не оказалось. Въ городѣ все благополучно. Въ чумномъ кварталѣ умеръ 1; остается больныхъ 8.

9-го Ноября, во Вторникъ, былъ общій осмотръ города; причемъ нигдѣ не оказалось ни какого сомнѣнія. На Молдаванкѣ не было никакого новаго случая. Въ чумномъ кварталѣ умерла изъ числа больныхъ одна женщина, а изъ сомнительныхъ заболѣли одна женщина и одна дѣвочка. Во всѣхъ прочихъ частяхъ карантина не произошло никакихъ новыхъ случаевъ.

10-го Ноября, въ Среду, въ городѣ и на Молдаванкѣ все было благополучно. Въ карантинѣ и въ чумномъ кварталѣ не было никакого новаго чумнаго случая.

11-го Ноября, въ Четвертокъ, въ городѣ и на Молдаванкѣ все было благополучно. Въ чумномъ кварталѣ умерла одна женщина. Остается зараженныхъ семь.

12-го Ноября, въ Пятницу, въ городѣ и на Молдаванкѣ все было благополучно. Въ чумномъ кварталѣ умеръ одинъ. Осталось зараженныхъ шесть. (*О.В.*)

Dnia 7-go Listopada, w Niedzielę, w kwartale dżumnym umarł 1; z liczby przywiezionych z Mołdawanki znowu zachorowało 2; w ogóle pozostało chorych 9. W mieście wszystko pomyślnie.

Dnia 8-go Listopada, w poniedziałek, ociągnięto kordonem Mołdawankę i przerwano kommunikacyą tego przedmieścia z miastem. Przy powtórném medyczném obeyrzeniu mieszkańców Mołdawanki, odbytém 7-go Listopada, zarażonych nie okazało się. W mieście wszystko pomyślnie. W kwartale dżumnym umarł 1; pozostaje chorych 8.

Dnia 9-go Listopada, we wtorek, odbyło się powszechne obeyrzenie miasta; przy czém nie okazało się nigdzie żadnego podeyrzenia. Na Mołdawance nie było żadnego nowego przypadku. W kwartale dżumnym umarła z liczby chorych jedna kobiéta, a z podeyrzanych zachorowała jedna kobieta i jedna dziewczynka. We wszystkich innych częściach kwarantanny nie zdarzyło się żadnych nowych przypadków.

Dnia 10-go, we środę, w mieście i na Mołdawance wszystko było pomyślnie. W kwarantannie i w kwartale dżumnym nie było żadnego nowego przypadku.

Dnia 11-go Listopada, we czwartek, w mieście i na Mołdawance wszystko było pomyślnie. W kwartale dżumnym umarła jedna kobieta. Pozostaje zarażonych 7.

Dnia 12-go Listopada, w piątek, w mieście i na Mołdawance wszystko było pomyślnie. W kwartale dżumnym umarł jeden. Pozostało zarażonych 6. (*G. O.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Продолженіе воззванія Министра Духовныхъ Дѣлъ къ Кельскому Капитулу: — Не менѣе сказанному Архіепископу можно сдѣлать упрекъ въ томъ, что онъ безъ всякаго вниманія отступилъ отъ всѣхъ уставовъ и предписаній, по коимъ всякія буллы и грамоты Папскія, а равно распоряженія Епископовъ, единственно съ властію и соглашеніемъ Правительства могутъ имѣть обязательную силу и быть приведены въ исполненіе. Въ циркулярѣ своемъ, изданномъ къ духовникамъ въ Боннѣ, ясно Прелатъ сей выражаетъ, что всякія грамоты догматическаго содержанія, вовсе не требуютъ соглашенія Правительства, и что при объявленіи ихъ въ Римѣ, сии уже получаютъ полную силу и уваженіе. Мнѣніе это совершенно противно не только Государств. уставамъ, но даже правамъ народовъ, именно неизмѣняемымъ обыкновеніямъ во всей Германіи, — обыкновеніямъ, которыя не только для обезпеченія правительственной власти, и сохраненія общаго мира, но даже для отвращенія всѣхъ погрѣшностей и разстройства въ Католическомъ духовенствѣ внутри Государства, суть самыя полезныя и тѣмъ болѣе необходимыя, что самое рѣшеніе сомнѣній по религіознымъ предметамъ, тѣсно соединяется съ обстоятельствами, происходящими отъ несогласія мнѣній по сему дѣлу. Для сего, чтобы доставить имъ надлежащую силу и значеніе, ихъ точно должно примѣнять въ самомъ исполненіи къ законамъ имѣющимъ въ сей странѣ обязательную силу. И такъ если Правительство пользуется властію разрѣшать всѣ сомнѣнія, происходящія какъ въ отношеніи нашихъ подданыхъ, такъ не менѣе и въ отношеніи правительств. чиновниковъ, тогда руководствованіе помянутымъ закономъ, вовсе не заставляетъ мѣшаться въ духовныя дѣла, но напротивъ служитъ ручательствомъ за сохраненіе и ненарушимость Монархіи. Въ происшествіи семъ, кромѣ того, что совершенно не было офиціальнаго признанія, особенно представляется и то, что ни одинъ изъ Католическихъ Епископовъ въ нашемъ краѣ даже и упомянутый Архіепископъ, не отнесся касательно означеннаго объявленія, къ Правительству, но сколько извѣстно, не сдѣлалъ того ни въ одномъ изъ Германскихъ владѣній. Третье, совершенно въ подобномъ родѣ и съ подобною цѣлію, есть объявленное въ газетахъ предложеніе восьмнадцати условій, которыя предполагали представить и дѣйствительно представили для подписи духовнымъ Кельнской Епархіи, имѣющимъ быть духовниками. Подобное новое установленіе, требовало утвержденія Правительства. Кромѣ сего, восьмнадцатая статья сихъ условій, (коею въ отношеніи управы, всякая аппелляція къ правительственной власти, противу злоупотребленій со стороны Епископа, была запрещена), была оскорбительною для государственныхъ законовъ, соблюдаемыхъ не только въ Германіи, но и во всѣхъ Христіанскихъ владѣніяхъ Европы. При всемъ томъ, столь важное, столь замѣчательное и противузаконное распоряженіе, издано было Архіепископомъ безъ вѣдомства Правительства. Не менѣе противузаконенъ и соединенъ еще съ величайшими обстоятельствами, былъ поступокъ Архіепископа на

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Dalszy ciąg odezwy Ministra Spraw Duchownych, do Kapituły w Kolonii: — Niemniey ciąży na Arcybiskupie pomienionym ten zarzut, iż bez żadnego względu przekroczył wszystkie ustawy i przepisy, podług których wszelkie bulle i breve Papiezkie, również jak rozporządzenia Biskupów, jedynie z władzą i przyzwoleniem Rządu obowiązującemi i w wykonanie wprowadzonemi bydź mogą. W okolniku swoim, wydanym do spowiedników w Bonn, wyraźnie Prałat ten mówi, iż wszelkie breve treści dogmatyczney, nie potrzebują wcale przyzwolenia Rządu, i że ogłoszenie ich w Rzymie już im nadaje zupełną moc i powagę. Twierdzenie to zupełnie się sprzeciwia nie tylko ustawom Monarchii, ale nadto prawom narodów, mianowicie też nieodmiennym zwyczajom w całych Niemczech; zwyczajom, które nie tylko dla ubezpieczenia władzy Rządowey, oraz utrzymania powszechnego pokoju, ale nadto dla zapobieżenia wszelkim błędom i rozprzężeniu śród Katolickiego duchowieństwa wewnątrz kraju, są nayzbawienniey szemi i tém więcey niezbędnemi, że samo rozstrzyganie wątpliwości w przedmiotach duchownych, ściśle się wiąże z okolicznościami z rozdwojenia zdań w tey mierze pochodzącemi. Dla tego też, aby nadać im konieczną moc i wagę, ściśle stosowanemi bydź muszą w samém wykonaniu do praw w kraju obowiązujących. Jeżeli zatém leży w zakresie władzy Rządowey rozstrzygać wszelkie wątpliwości, zachodzące tak co do naszych poddanych, jak niemniey do sług Rządowych, wówczas opieranie się na powyższém prawie, nie stanowi bynaymniey mieszania się w sprawę duchowną, lecz owszem jest rękoymią utrzymania i nienaruszalności Monarchii. W wypadku tym, prócz tey okoliczności, iż zbywało zupełnie na urzędowey powadze, walczy szczególniey i to, że żaden z Katolickich Biskupów w naszym kraju, a nawet pomieniony Arcybiskup, nie odniosł się co do powyższego ogłoszenia, do Rządu, lecz, ile wiadomo, w żadnym z krajów Niemieckich tego nie uczynił. Potrzecie: zupełnie podobnego rodzaju i dążności, jest zapowiedziane przez pisma publiczne przepisanie ośmnastu warunków, które miały bydź i były istotnie podawane do podpisu duchownym dyecezyi Kolońskiey, mającym zostać spowiednikami. Podobna nowa ustawa, wymagała przyzwolenia Rządu. Nadto, ośmnasty artykuł tych warunków, (przez który pod względem karności, wszelkie odwołanie się do władzy krajowey, na nadużycie ze strony Arcybiskupa dopuszczone, zabronioném zostało), był uwłaczający prawom krajowym, zachowywanym nie tylko w Niemczech, lecz i we wszystkich państwach chrześciańskich Europy. A jednakże tak ważne, tak pamiętne i przeciwne prawom rozporządzenie, było wydane przez Arcybiskupa, bez wiedzy Rządu. Niemniey przeciwne prawom i z okolicznościami jeszcze więcey obciążającemi połączone, było postępowanie Arcybiskupa co do różnowierstwa w małżeństwach; okoliczność ta musi bydź osobno wyjaśniona, gdy Arcybiskup tając istotny stan rzeczy, podawał ją za jedyny powód swego postępowania, a tém samém umysły podburzał; postępowanie to, tém było nagannieysze, że się go Arcybiskup dopuszczał, będąc wprzód przez łaskawego Monarchę ustnie napomnia-

счетъ иновѣрцевъ при бракахъ; это дѣло должно быть отдѣльно объяснено, когда Архіепископъ скрывая настоящій ходъ дѣлъ, представлялъ оное единственною причиною своихъ поступковъ и тѣмъ самымъ волновалъ умы; поступокъ этотъ, тѣмъ былъ предосудительнѣе, что Архіепископъ рѣшался на то, будучи прежде лично предостерегаемъ кроткимъ Монархомъ. Онъ старался воспалять религіозныя распри, и какіе употреблялъ для сего способы, свидѣтельствуютъ его поступки. Довольно сказать, что предъ выборомъ, спрошенъ былъ по моему порученію: утвердитъ ли онъ договоръ отъ 19 Іюня 1834 г. представленный Графомъ Шпигель, и принятый Королемъ, основанный на Папской буллѣ отъ 25 Марта 1830 г. касательно иновѣрцевъ въ брачныхъ союзахъ, и когда ему представлено, что отъ настоящаго объясненія зависѣть будетъ, согласится ли Король на его выборъ.

(*Окончаніе впредь.*)

Австрія.

Вѣна, 29-го Ноября.

За два дня прибылъ сюда Е. Кор. Выс. Принцъ *Августъ* Прусскій и остановился въ гостинницѣ Римскаго Императора. Въ домѣ Королевско-Прусскаго Посольства, приготовлены комнаты для принятія его, когда Е. Кор. Выс. съ благодарностію отказался отъ приглашенія нашего Императора, занять мѣсто въ Император. замкѣ и уклонился отъ всякихъ особенныхъ почестей. Е. Имп. Высоч. Эрцгерцогъ *Іоаннъ* вмѣстѣ съ которымъ находится Принцъ *Адальбертъ* Прусскій, прибудетъ сюда 6 Октября, онъ уже 20 ч. прибылъ въ Тріестъ; высокіе путешественники останутся въ карантинѣ до 29 ч. Императоръ велѣлъ принимать Принца *Августа* весьма дружественно; на время его здѣсь пребыванія, опредѣленъ къ нему адъютантомъ одинъ Штабъ-Офицеръ. Вчера въ полдень Принцъ посѣщалъ Императора и остался на семейственномъ обѣдѣ, а потомъ посѣтилъ Князя *Меттерниха*. Вчера въ честь высокаго гостя, данъ былъ при дворѣ большой концертъ, на который были приглашены придворные и государств. чиновники и дипломатическій корпусъ; сегодня Оберъ-Гофмейстеръ Императора Князь *Колоредо* даетъ также въ честь Принца большой обѣдъ, на которомъ будутъ Принцы *Нассавскіе* и проч. Слышно, что въ продолженіе 6 до 8 дней пребыванія здѣсь Принца, будутъ при дворѣ празднества, охоты и военные маневры.

— Въ Нижней-Венгріи нѣсколько уже дней опять жалуются на опустошенія причиненныя наводненіемъ и выступленіемъ рѣкъ. При Старой-Орсовѣ, быстрымъ приливомъ сорваны три моста и самымъ невыгоднымъ образомъ прекращены сообщенія. (*A.P.S.Z.*)

Франція.

Парижъ, 28 го Ноября.

Въ *Messager* содержится: „Австрійскій Посланникъ, по возвращеніи своемъ имѣлъ нѣсколько совѣщаній съ Президентомъ Совѣта, и съ большимъ отличіемъ былъ принятъ у Короля, который долго съ нимъ бесѣдовалъ. (Французское Правительство кажется очень полагается на содѣйствіе Австріи, чтобы восточныя дѣла устроить скоро и мирнымъ образомъ.

— Новый Турецкій Посланникъ въ Лондонѣ, *Ибрагимъ-Саримъ-Эфендій*, третьяго дня съ многочисленною свитою прибылъ въ Парижъ и остановился въ домѣ Турецкаго Посольства. По представленіи Королю и Королевской Фамиліи онъ будетъ продолжать путь въ Лондонъ.— Маршалъ *Сальданга* находится нѣсколько дней въ Парижѣ.

— Читатели помнятъ о безпокойныхъ происшествіяхъ случившихся въ Ангулемѣ по случаю поставленія миссіонерскаго креста, въ слѣдствіе коихъ многія особы за сопротивленіе полиціи арестованы. Недавно дѣло это разсматриваемо было въ Ангулемскомъ слѣдственномъ судѣ. Изъ десяти обвиненныхъ четверо освобождены, трое присуждены къ двумѣсячному, одинъ къ четырехъ мѣсячному и одинъ къ годовому заключенію.

— Профессоръ *Дюма* въ послѣднемъ своемъ чтеніи, возбудилъ большое вниманіе, произведеннымъ имъ опытомъ. Онъ утверждаетъ, что удалось наукѣ произвести солнечный свѣтъ въ такомъ родѣ, который для глазъ будетъ имѣть тоже дѣйствіе, какъ натуральный. Если, утверждаетъ онъ, электрическій проводникъ большаго Вольтова столба, производится посредствомъ угля, то послѣдній сдѣлается раскаленнымъ и представитъ такой свѣтъ, который невозможно было бы произвести никакимъ другимъ образомъ и никакимъ другимъ веществомъ. Зажиганіе фосфора въ кислотворномъ газѣ, въ сравненіи съ симъ свѣтомъ, можетъ назваться только очень сла-

bym. Usiłował wzniecać religiyne rozterki, a jakich do tego używał sposobów, świadczą jego postępki. Dosyć jest powiedzieć, że przed wyborem, z mojego zlecenia był zapytany: czy potwierdzi umowę z dnia 19 Czerwca 1834 roku, przez Hrabiego Spiegel przedstawioną, a od Króla przyjętą, wypływającą z bulli Papiezkiey z d. 25 Marca 1830, co do różnowierstwa w małżeństwie. I gdy było mu objawioném, że od obecnego oświadczenia będzie zależeć, czy Król na jego wybór zezwoli.

(*Dokończenie nastąpi*).

Austrya.

Wiedeń, 29 go Listopada.

Przed dwóma dniami przybył tu Jego Kr. Wys. Xiąże *August* Pruski i stanął w domu gościnnym pod Rzymskim Cesarzem. W hotelu Kr. Pruskiego Poselstwa przygotowano potrzebne apartamenta na jego przyjęcie, gdy Jego Kr. Wys. z wdzięcznością wymówił się od zaproszenia naszego Cesarza do zajęcia mieysca w zamku Cesarskim, a nadewszystko wymówił się od wszelkich szczególnych honorów. Jego Ces. Wys. Arcy-Xiąże *Jan*, w towarzystwie którego znayduje się Xiąże *Adalbert* Pruski, przybędzie tu dnia 6 Grudnia, już dnia 20 przybył do Triestu. Wysocy podróżni zabawią w kwarantannie do d. 29. Cesarz rozkazał nayuprzeymiey przyymować Xięcia *Augusta* i na czas jego tu pobytu, przeznaczony mu został na Adjutanta Sztabs-Oficer. Wczora o południu Xiąże odwiedził Cesarza i pozostał na obiedzie familiynym. Potém Wysoki podróżny zaszczycił odwiedzeniem Xięcia *Metternicha*. Wczora na cześć Wysokiego Gościa był u dworu wielki koncert, na który zaproszenie otrzymali pierwsi Dworu i Stanu urzędnicy i Korpus Dyplomatyczny. Na dzisia pierwszy Wielki *Mistrz* Dworu Cesarza Xiąże *Colloredo*, daje wielki obiad, również dla Wysokiego Gościa, na którym będą takoż Xiążęta *Nassauscy* etc. Słychać, że w przeciągu 6 do 8-miodniowego pobytu tu Xięcia, odbędą się jeszcze liczne uroczystości dworu, polowania i obroty woyskowe.

— Z Węgier-Niższych od kilku dni znowu się uskarżają na zniszczenia, zrządzone przez powódź i wylew rzek. Pod Starą Orsową, przez gwałtowne wezbrania, zniesione 3 mosty, i przez to w sposób uciążliwy, kommunikacye przerwane zostały. (*A.P.S.Z.*)

Francya.

Paryż, dnia 28 Listopada.

W *Messager* czytamy: „Poseł Austryacki po swoim powrócie miał kilka konferencyy z Prezydentem Rady, i został przyjęty od Króla, który z nim bardzo długo rozmawiał z wielkiém odznaczeniem. Rząd Francuzki zdaje się mocno polega na przyczynieniu się Austryi, do urządzenia spraw wschodu prędko i w sposób spokoyny.

— Nowy Poseł Turecki w Londynie *Ibrahim Sarim-Efendi*, zawczora z licznym orszakiem przybył do Paryża i stanął w hotelu Poselstwa Tureckiego. Po przedstawieniu Królowi i rodzinie Królewskiey, uda się w dalszą podróż do Londynu.— Marszałek *Saldanha* od dni kilku znayduje się w Paryżu.

—Przypominają zapewna czytelnicy o gorszącém zdarzeniu wynikłém w Angoulême z powodu postawienia Krzyża missyynego, skutkiem czego wiele osób za sprzeciwienie się urzędnikom policyi, zostało uwięzionych. Niedawno sprawa ta roztrząsana była w Angoulemskim sądzie. Z dziesięciu oskarżonych, czterech uwolniono, trzech osądzono na dwómiesięczną, jednego na czteromiesięczną, a jednego na jednoroczną karę więzienia.

— Professor *Dumas* na ostatniey swojey prelekcyi, wzbudził wielką uwagę przez wykonane doświadczenie. Utrzymuje bowiem, iż udało się umiejętności wyprowadzić światło słoneczne w ten sposob, iż dla oczu będzie miało też same skutki co słoneczne. Twierdzi on, iż gdy się elektryczny przewodnik mocnego stosu Wolty, przeprowadzi przez kawał węgla, tedy ten ostatni rozrzarza się i wydaje takie światło, które żadnym innym sposobem, ani przez żadną inną materyą niemogłoby bydź sprawione. Palenie fosforu w gazie kwasorodnym, może nazwać się tylko bardzo słabém w porównaniu z tém światłem. Jeśli będące w mowie doświadczenie, odbywa się w powietrzu, tedy

бымъ. Если настоящій опытъ будетъ производиться въ воздухѣ, то уголь дѣйствительно зажигается и сгараетъ; но въ безвоздушномъ пространствѣ, онъ не подвергается ни малѣйшей перемѣнѣ; онъ не сгараетъ, а однако раскаливается и распространяетъ еще сильнѣйшій свѣтъ нежели въ воздухѣ, не теряя ни малѣйшей частицы своего состава. Изъ сего опыта можно заключать о новой, превосходящей всѣ донынѣшнія системы освѣщенія, и надѣются, что гасъ вскорѣ замѣненъ будетъ малымъ углевымъ солнцемъ. Многіе уже утѣшаются мыслію, что рога улицъ прекрасно будутъ освѣщены.

— Журналъ *l'Estafette*, въ послѣднемъ своемъ N-рѣ сообщаетъ весьма подробное увѣдомленіе о средствѣ, которымъ Д-ру *Визеке* удалось вылѣчить гомеопатическимъ образомъ самую тяжкую и до сихъ поръ почитаемую неизлѣчимою глазную болѣзнь. По частному письму изъ Парижа, онъ будто устроилъ значительныя средства для пользованія, въ заведеніи для неизлечимыхъ.

— За нѣсколько дней увѣдомили, что назначенная въ Гаити флотилія, когда она едва оставила Брестскій портъ, приказомъ изъ Парижа отозвана обратно. Неожиданное это возвращеніе дало поводъ въ Брестѣ къ самымъ разнообразнымъ слухамъ, хотя впрочемъ истинная сего причина неизвѣстна.

— *Sentinelle des Pyrenées* содержитъ письмо съ Пиринейскихъ границъ отъ 23 ч., которое сообщаетъ, что *Донъ-Карлосъ* 18-го ч. отправился въ Эстеллу. Извѣстіе это противно Байонскимъ письмамъ, по коимъ *Донъ-Карлосъ* 19-го ч. все былъ еще въ Амурріо.

29-го Ноября.

Президентъ Совѣта получилъ прошеніе изъ Алжира, подписанное многими знатнѣйшими жителями, а также Муфтіями, Кадіями и Раввинами, въ которомъ изъяснено желаніе, не благоугодно ли будетъ Его Велич., назначить Герцога *Немурскаго* Вице-Королемъ Французской Африки.

— Въ *Монитерѣ* содержится, что тѣло Генералъ-Лейтенанта Графа *Дамремона*, вчера въ 6 час. вечера привезено къ заставѣ при Фонтенебло. Отрядъ уланъ изъ 50 чел. перваго полка встрѣтивъ у заставы проводилъ гробъ къ дому Инвалидовъ, гдѣ тѣло принято Генеральнымъ Штабомъ и собраннымъ духовенствомъ съ военными почестями, потомъ поставлено въ церкви на катафалькѣ, гдѣ останется до совершенія панихиды.

— *Courrier français* сообщаетъ частное письмо изъ Боны отъ 9 ч., въ которомъ содержится: „Новѣйшія извѣстія изъ Константины благопріятны. Полковникъ *Бернель* нашелъ огромныя суммы, какъ въ дворцѣ Бея, такъ и въ частныхъ домахъ. Мы уже знали, что онъ намѣренъ былъ тотчасъ по вступленіи предпринять раскапываніе; видно, что онъ вовсе не терялъ времени. Надѣемся, что всѣ богатства, которыя уже найдены или въ послѣдствіи будутъ открыты, поступятъ въ государств. казначейство; они послужатъ по крайней мѣрѣ для покрытія части огромныхъ издержекъ, причиненныхъ предпріятіемъ въ Константину."

— Въ слѣдствіе повелѣнія Префекта Полиціи, Г. *Коленъ* полицейскій коммиссаръ при помощи многихъ сержантовъ арестовалъ вчера четырехъ чиновниковъ Военнаго Министерства, которые обвинены въ похищеніи важныхъ бумагъ изъ разныхъ присутственныхъ мѣстъ.

— Нѣсколько дней ходитъ по рукамъ въ Парижѣ журналъ подъ заглавіемъ: *Республиканскій Монитеръ*, отъ 3-Фримера 46 года, и вмѣсто подписи имѣетъ слова *Типографія Республики*. Полиція ревностно изслѣдовываетъ распространителей сего журнала.

— *Mémorial bordelais* сообщаетъ отъ 26-го ч. что Генералъ *Кордова* слѣдуя изъ Парижа, туда прибылъ, и пробывъ не долго, по повелѣнію Королевы отправился въ Мадритъ.

1-го Декабря.

Король давалъ вчера Турецкому Посланнику аудіенцію и занимался потомъ съ Министромъ Торговли.— Въ 12 час. Его Велич. принялъ Муниципальный Совѣтъ города Парижа и Сенскаго Префекта которые Королю поднесли медаль, вычеканенную городомъ Парижемъ въ память бракосочетанія Герцога *Орлеанскаго*.

— Гарнизонъ Константины, который до сихъ поръ состоялъ изъ 2,800 чел, будетъ опять увеличенъ до 4,500 чел.

— Генералъ-Директоръ таможеннаго управленія, издалъ циркуляръ ко всѣмъ Директорамъ, въ которомъ извѣщаетъ ихъ, чтобы они обращали особенное вниманіе на то, чтобы никакія объявленія или билеты иностранныхъ лотерей не были впускаемы во Францію, ибо по закону отъ 21 Мая 1836, разы-

węgiel pali się rzeczywiście i niszczy się; lecz w przestrzeni bezpowietrzney, nieulega naymnieyszey odmianie, niespala się, a jednak gore mocnym białym ogniem i nietracąc naymnieyszey cząstki ze swojey substancyi, wydaje jeszcze jaśnieysze światło jak w powietrzu. Z tego doświadczenia można wnosić już o nowym, przechodzącym wszystkie dotychczasowe systemata, sposobie oświecania, i spodziewają się, że gaz wkrótce zamieniony będzie przez małe słońce węglowe. Niektórzy cieszą się już, iż pięknie oświecone będą kąty ulic.

— Dziennik *l'Estafette*, w jednym z ostatnich swych numerow, zawiera bardzo dokładną wiadomość o śrzodku, przez który Doktorowi *Wieseke* udało się uleczyć sposobem homeopatycznym, naycięższą i mianą do tychczas za nieuleczoną chorobę oczu. Podług doniesień listu prywatnego z Paryża, miał on zaprowadzić znaczną kuracyą w zakładzie dla chorob nieuleczonych.

— Przed kilką dniami było doniesiono, że przeznaczona flotylla do Haity, gdy zaledwo wyszła z portu Brestu, przez rozkaz z Paryża zwróconą została. Niespodziane to zwrócenie, dało powod w Brest do nayrozmaitszych pogłosek, lubo prawdziwa przyczyna nie wiadoma.

— *Sentinelle des Pirenées* zawiera list od granic Pireneyskich pod d. 23, w którym jest wiadomość, że *Don Carlos* d. 18 udał się do Estelli. Wiadomość ta przeciwi się wielu listom z Bayonny, podług których *Don Carlos* d. 19 był jeszcze w Amurrio.

Dnia 29.

Prezydent Rady otrzymał prośbę z Algieru, która jest podpisaną od wielkiey liczby znakomitych mieszkańców, a także przez Muftych, Kadych i Rabinów, a w którey wyrażone jest życzenie, azaliby się niepodobało J. Kr. Mości, mianować Xięcia *Némours*, na Wice-Króla Afryki Francuzkiey.

— *Monitor* donosi, że zwłoki Jenerała Porucznika Hrabiego *Damrémont* wczora wieczorem o godz. 6 przywiezione zostały do rogatki Fontainebleau. Oddział z 50 ułanów pierwszego półku oczekiwał pogrzebowego orszaku przy tey rogatce i eskortował mu do domu Inwalidów, gdzie zwłoki przyjęte zostały śród honorow woyskowych przez Sztab Jeneralny i zgromadzone duchowieństwo. Po obchodzie woyskowym i religiynym trunę wystawiono w kaplicy na katafalku, gdzie stać będzie do mającego się odbyć nabożeństwa żałobnego.

— *Courrier Français* udziela list prywatny z Bony pod d. 9, w którym czytamy: „Naynowsze wiadomości z Konstantyny są w ogólności pomyślne. Półkownik *Bernelle* tak w pałacu Beja, jak i w domach prywatnych znalazł ogromne summy. Widzieliśmy już, że jego zamiarem było, wkrótce po wyruszeniu naszém przedsięwziąć odkopywania; jak widać niestracił on zgoła czasu. Możemy się spodziewać, że wszystkie bogactwa, które już znaleziono albo jeszcze poźniey będą odkryte, wpłyną do skarbu publicznego; będą one użyte przynaymniey na zaspokojenie części niezmiernych wydatków poniesionych na wyprawę do Konstantyny.

— Skutkiem wydanego przez Prefekta Policyi rozkazu, Kommissarz Policyi P. *Colin* z kilku sierżantami, aresztował wczora czterech urzędników Ministeryum Woyny, którzy są oskarżeni o wykradzenie z różnych biór ważnych aktów.

— Od dni kilku krąży w Paryżu dziennik pod tytułem: *Monitor Republikański*. Datowany on jest 3 Frimaire 46 roku, i jako podpis ma położone słowa: *Drukarnia Rzeczypospolitey*. Policya gorliwie śledzi rozszerzycieli tego dziennika.

— *Memorial Bordelais* pod d. 26 donosi, że Jenerał *Cordowa* jadąc z Paryża tam przybył i po krótkim pobycie, na rozkaz Królowey, udał się do Madrytu.

Dnia 1 Grudnia.

Król dawał wczora posłuchanie Posłowi Tureckiemu, a potém pracował z Ministrem Handlu.— Około godz. 12 J. Kr. Mość przyymował Radę Municypalną miasta Paryża i Prefekta Departamentu Sekwany, którzy złożyli Królowi medal, wybity, za staraniem miasta Paryża na pamiątkę zaślubienia Xięcia *Orleańskiego*.

— Załoga Konstantyny, która składała się teraz z 2,800 ludzi, będzie znowu powiększoną do 4,500.

— Dyrektor Jeneralny administracyi celney, wydał okolnik do wszystkich Dyrektorow, w którym wzywa ich do zwrócenia szczególney uwagi, ażeby niewchodziły do Francyi ogłoszenia albo losy loteryy zagranicznych: gdyż podług prawa 21 Maja 1836 granie w podobne loterye, a także publiczne w tém względzie

грываніе подобныхъ лотерей и публичныя объявленія о нихъ запрещены.

— Правительство публикуетъ сегодня слѣдующую телеграфич. депешу изъ Перпиньяна отъ 28 Ноября: „Карлисты ночью съ 27 на 28 ч. прекратили осаду Пюисерды, узнавъ что *Карбо* 27-го ч. вышелъ изъ Кампредона, чтобы напасть на нихъ съ 2,400 челов.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны отъ 27-го Ноября: „Въ главной квартирѣ обѣихъ воюющихъ сторонъ, все господствуетъ тоже бездѣйствіе. *Эспартеро* стоитъ спокойно въ Пампелонѣ а *Донъ-Карлосъ* въ Амурріо. Напротивъ укрѣпленіе Гуэтаріи продолжается съ помощію работниковъ Англійской морской силы. Также при Пассажскомъ портѣ и близъ Ст. Себастіана на пути въ Гернани, устроены будутъ укрѣпленія. Въ Толозѣ недавно арестовали отъ 70 до 80 особъ, подозрѣваемыхъ въ связи съ Христиносами. Съ другой стороны также Христиносы, велѣли отвести въ Ст. Себастіанъ почти столько же человѣкъ, которыхъ почитали тайными Карлистами. Если обѣ стороны останутся при сей системѣ, то вскорѣ половина Испанцевъ будетъ въ темницахъ. Генералъ *Мирасоль*, который въ слѣдствіе военнаго возстанія въ Гернани, оставилъ войско и отступилъ въ Байонну, приглашенъ недавно главнокомандующимъ возвратиться въ Испанію; онъ немедленно оставляетъ насъ.“ (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 1-го Декабря.

Третьяго дня Герцогъ *Веллингтонъ* былъ приглашенъ къ столу Ея Велич. Королевы. Лордъ *Мельбурнъ* почти ежедневно имѣетъ аудіенцію у Ея Величества.

— Сегодня въ Верхней Палатѣ просьба поданная Маркизомъ *Лансдауномъ* о просто-народномъ воспитаніи, была поводомъ къ продолжительнымъ спорамъ. Въ Нижней Палатѣ между прочимъ Лордъ *Джонъ Руссель* получилъ позволеніе снова предложить законъ о бѣдныхъ въ Ирландіи.

— Въ Среду были весьма многія собранія въ отдѣльныхъ частяхъ столицы, въ которыхъ особенно Гг. *О'Коннель, Юме, Гротъ, Буллеръ* и *Клей* говорили и по большой части дружественно относились о Министерствѣ, но со всѣмъ не благосклонно о изъявленіи Лорда *Джона Росселя* касательно дальнѣйшей реформы биля.

— Въ Пемброкѣ построенъ линѣйный корабль о 120 пушкахъ подъ названіемъ: *Викторія.*— Мальтійская газета отъ 25 Октября увѣдомляетъ о совершенномъ прекращеніи холеры на семъ островѣ. Въ соборной церкви въ Ла Валеттѣ отпѣто по сему случаю благодарственное молебствіе. (*A.P.S.Z.*)

Италія.

Римъ, 23-го Ноября.

О имѣющемъ немедленно послѣдовать выступленіи Австрійскихъ и Французскихъ войскъ изъ провинцій, и производящихся на счетъ сего переговорахъ, ничего неизвѣстно. Подобное предложеніе кажется не представлено еще ни съ одной стороны. Иностранные эти гости, для странъ, въ которыхъ онѣ стоятъ, доставляютъ болѣе благодѣянія, нежели тяжести для государства. Французское Правительство принимаетъ на себя всѣ издержки при осадѣ Анконы, и Австрія съ давняго уже времени великодушно отрѣклась отъ условленной прибавки, которую здѣшнее Правительство уплачивало войскамъ, и теперь издержки приняла на себя. Посему присутствіе иностранныхъ войскъ въ денежномъ отношеніи полезно для жителей а Правительству служитъ ручательствомъ дальнѣйшаго спокойствія. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 6-го Ноября.

Говорятъ о важныхъ перемѣнахъ, которыя произойдутъ по прибытіи *Капитанъ*-Паши и *Решидъ*-Бея. Перваго ежеминутно ожидаютъ, потому что командуемый имъ флотъ показался въ Мраморномъ морѣ; *Решидъ*-Бей, по послѣднимъ извѣстіямъ прибудетъ не позже какъ черезъ четырнадцать дней. Но, какія будутъ перемѣны, объ этомъ точно ничего неизвѣстно.

— Съ большимъ нетерпѣніемъ ожидаютъ списка новыхъ производствъ (Тевджигатъ), который обыкновенно появляется за четырнадцать дней до Рамазана и надѣются, что многіе неспособные или недѣятельные чиновники будутъ смѣнены другими, которые своими способностями и ревностію въ состояніи подкрѣплять реформы Султана.

ogłoszenia są zakazane.

— Rząd ogłosił dzisia następującą depeszę z Perpignan pod d. 28 Listopada: „Karoliści w nocy z d. 27 na 28 odstąpili od oblężenia Puicerdy: gdyż się dowiedzieli, że *Carbo* d. 27 wyszedł z Campredon, dla uderzenia na nich we 2,400 ludzi.

— Donoszą z Bayonny pod d. 27 Listopada: „W głównych kwaterach obu stron wojujących, panuje ciągle taż sama nieczynność. *Espartero* jak wryty stoi w Pampelonie, a *Don Carlos* w Amurrio. Lecz za to utwierdzenie Guetaryi posuwa się przy pomocy robotników marynarki Angielskiey. Również przy porcie Passażu i przed St. Sebastian na drodze do Hernani mają bydź wzniesione szańce. W Tolozie niedawno od 70 do 80 osob, które były w podeyrzeniu, że zostają w stosunkach z Krystynistami, aresztowano. Z drugiey strony również i Krystyniści, kazali odprowadzić do St. Sebastian podobnąż liczbę osob, uważanych za taynych Karolistów. Jeśli obie strony trzymać się będą tego systematu, tedy wkrótce połowa Hiszpanów będzie w więzieniu. Jenerał *Mirasol*, który skutkiem powstania woyskowego w Hernani opuścił armią i cofnął się do Bayonny, niedawno wezwany został przez Naczelnego dowódzcę, ażeby powracał do Hiszpanii; wkrótce ztąd wyjeżdża.“ (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 1-go Grudnia.

Zawczora Xiążę *Wellington*, zaproszony był na obiad do stołu Królowey. Lord *Melbourne* codzień prawie miewa audyencye u Królowey.

—Do Izby Wyższey wniesiona dzisia przez Margrabiego *Lansdowne* petycya, względem oświecenia pospólstwa, dała powod do długich rozpraw, a w Izbie Niższey, pomiędzy innemi Lord J. *Russel* otrzymał dozwolenie, uczynić na nowo wniosek o prawie ubogich w Irlandyi.

— We środę było bardzo wiele zgromadzeń w szczególnych cyrkułach miasta, w których naywięcey mieli mowy PP. *O'Connel, Hume, Grote, Buller* i *Clay*, i powiększey części dali się słyszeć przychylnie dla Ministeryum, jednak zgoła niechętnie o oświadczeniu Lorda John *Russel*, względem rozszerzenia bilu reformy.

— W Pembroke wybudowano okręt liniowy o 120 działach, któremu dano imie *Wiktoryi.*— Gazeta Maltańska pod d. 25 Październ. donosi o całkowitém ustaniu cholery na tey wyspie. Z tey okoliczności w Katedrze w Walecie, śpiewane było uroczyste *Te Deum.* (*A.P.S.Z.*)

Włochy.

Rzym, 23-go Listopada.

O mniemaném, wkrótce nastąpić mającém, wyyściu woysk Austryackich i Francuzkich z prowincyy i o toczących się względem tego układach, nic tu nie wiadomo. Podobny wniosek zdaje się z żadney strony podawanym nie był. Cudzoziemscy ci goście, dla okolicy, w której stoją, są więcey dobrodzieystwem, aniżeli ciężarem dla kraju. Rząd Francuzki podeymuje wszystkie koszta, pochodzące z osadzenia Ankony, a Austrya już od dawnego czasu wspaniałomyślnie zrzekła się umówioney dodatkowey płacy, którą Rząd tuteyszy wydawał woyskom, i teraz sama ponosi te wydatki. Dla tego obecność woysk zagranicznych we względzie pieniężnym jest korzystną dla mieszkańców, a Rządowi służy rękoymią dalszey spokoyności. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 6 Listopada.

Donoszą o ważnych zmianach, które mają nastąpić po przybyciu *Kapudana* Baszy i *Reszid* Beja. Pierwszy co chwila jest tu oczekiwany, gdyż dowodzona przezeń flotta, pokazała się już na morzu Marmora; podług naynowszych wiadomości, *Reszid-Bey* naypoźniey w przeciągu dwóch tygodni, tu przybędzie. O rodzaju jednak tych zmian nic bliższego nie wiadomo.

— Z wielką niecierpliwością oczekują, wychodzącey zwyczaynie dwoma tygodniami przed Ramazanem, listy nowych mianowań (Tewdżihat): gdyż spodziewają się zmiany wielu niezdatnych, albo nie bardzo pewnych urzędników, na innych, którzy przez swe talenta i gorliwość są w stanie wspierać reformy Sułtana.

— *Кіамиль*-Бей назначенный недавно Посланникомъ въ Берлинѣ, прежде былъ Вице-Президентомъ Военнаго Совѣта. Это отличный воинъ и человѣкъ съ большими заслугами. Выборъ Султана на этотъ важный постъ, всѣ приняли съ должнымъ одобреніемъ, потому, что Кіамиль-Бея всѣ любятъ, и онъ имѣетъ способность, ловкость и тонкое обращеніе, словомъ все, что нужно для того, чтобы быть достойнымъ представителемъ своего Государя.

— Прибывшій сюда изъ Сиріи Татаринъ доставилъ извѣстія не совсѣмъ благопріятныя для *Мегмеда-Али*. Народъ все болѣе ожесточается противъ Египетскаго владычества; даже сосѣдніе жители Тавриса питаютъ къ нему злобу и выражаютъ явно свою ненависть къ Египтянамъ.

14-го Ноября.

Прибывшій пароходъ изъ Трапезунта доставилъ извѣстія изъ Тегерана отъ 22 ч. пр. м. по коимъ состояніе Персидскихъ дѣлъ, было самое запутанное. Шахъ неоставлялъ военныхъ намѣреній противу Герата, не смотря на частныя возстанія въ разныхъ сторонахъ. Когда такимъ образомъ войско выходитъ изъ края, а съ другой стороны возрастаетъ всѣхъ неудовольствіе, по сему и неудивительно, что промышленность и торговля разоряются до крайности. Въ Табрисѣ и Тегеранѣ, продавали за дешево Англійскіе товары, а два каравана ограблены на самой границѣ.

— Изъ Багдада увѣдомляютъ отъ 19 Октября, что Египетскіе выходцы переправлялись каждый день чрезъ Евфратъ. Сирія очень колебалась; нѣкоторые округи взбунтовались противу *Ибрагима*-Паши. (*G. C.*)

Египетъ.

Александрія, 27-го Октября.

Послѣдняя экспедиція въ Геджасъ подъ командою *Хуршидъ*-Паши имѣла ту же судьбу, какъ и прежнія. 8,000 войска разбито и разсѣяно. Хуршидъ-Паша, какъ увѣдомляютъ, спасъ жизнь свою тѣмъ, что пожертвовалъ двумя лучшими баталіонами своего войска, которые совершенно уничтожены, потому, что Арабы не знали пощады. Немногіе, спасшіеся отъ пораженія, въ жалкомъ положеніи прибыли въ Каиръ.

— Извѣстія изъ Сиріи также неблагопріятны. При продолжающихся волненіяхъ народа и его неудовольствіи на Египетское Правительство произошло также возмущеніе въ войскѣ. Побѣги неимовѣрны; отъ 300 до 400 чел. съ оружіемъ и запасами бѣжали и защищаются противъ посланнаго для поимки ихъ отряда. Неудовольствіе войска легко объяснить, потому, что оно имѣетъ во всемъ недостатокъ и жалованье за нѣсколько мѣсяцевъ неуплачено. (*A.P.S.Z.*)

Разныя извѣстія.

Въ Букарестѣ составилось общество для перевода Французскихъ писателей на Волошскій языкъ; изданы уже нѣкоторыя сочиненія *Руссо*, *Ламартина* и Виктора *Гюго*. Дѣятельнѣйшими членами этого общества суть дамы; одна изъ нихъ, принадлежащая къ первой въ той странѣ боярской фамиліи, перевела Шатобріана: *Духъ Христіанства*, другая (по фамиліи Самботанка) переводитъ романы Георгія Санда (Г-жи Дюдеванъ).

— Увѣдомляютъ изъ Аграма (въ Кроаціи) о чрезвычайномъ землетрясеніи, которое было чувствуемо во всей Кроаціи и тѣмъ было замѣчательнѣе, что продолжалось 14 часовъ съ сильными ударами, повторявшимся чрезъ полчаса. Землетрясеніе началось 6 Октября въ 3 час. по полудни и кончилось 7 ч. тогожъ мѣсяца утромъ; пока не раздался первый ударъ, съ 1-го ч. Октября до 6, безпрестанно слышенъ былъ мрачный гулъ изъ подъ земли; стада бросались на всѣ стороны, дикіе звѣри прибѣгали въ городъ, хищныя птицы падали мертвыми на крыши домовъ, и можно было брать ихъ руками. Многіе дома совершенно разрушены, впрочемъ неубитъ никто; несмотря на то, нѣсколько лицъ умерло отъ страха, многіеже умерли и заболѣли отъ страха и простуды, живя на открытомъ воздухѣ.

— Исполинскій концертъ разыгранный въ Вѣнѣ 6 Ноября 1,000 артистами въ залѣ манежа, произвелъ большое впечатлѣніе. Многочисленная публика собралась въ назначенное мѣсто уже въ 10 час. утра, а около полудни болѣе 5,000 особъ заняло всѣ мѣста. Ихъ Величества удостоили своимъ присутствіемъ это празднество, въ сопровожденіи Императорской фамиліи, и встрѣчены были съ невыразимымъ восторгомъ. *Созданіе міра* Гайдена, разыграно было съ полнымъ успѣхомъ (*T. P.*)

— *Kiamil-Bey*, który mianowany został niedawno na Posła w Berlinie, był dawniey Vice-Prezydentem Rady Wojenney. Jest on odznaczającym się żołnierzem i człowiekiem wielkich zasług. Wybor Sułtana na ten ważny urząd, przez każdego przyjęty został z pochwałą: gdyż *Kiamil-Bey*, jest powszechnie lubiony; niezbywa mu bowiem na zdolności, zręczności i delikatnych obyczajach, słowem: posiada wszystko, co jest potrzebném, ażeby godnym sposobem reprezentować swojego Monarchę.

— Przybyły tu Tatar z Syryi, przywiózł wiadomości, które nie są pomyślne dla *Mehmeda-Alego*. Narod coraz się więcey oburza przeciwko władztwa Egiptskiego; również sąsiedni mieszkańcy Tauru są w wielkiém zaburzeniu i publicznie wywierają nienawiść swoję ku Egipcyanom. (*A.P.S.Z.*)

Dnia 14.

Przez statek parowy, który z Trebizondu przybył, otrzymano wiadomości z Teheranu pod d. 22 z. m. podług których, stan interessów Persyi był jak nayzawikłańszy. Szach nie ustawał w zamiarach wojennych przeciwko Herat, bezwzględnie na cząstkowe powstania w różnych stronach. Kiedy więc tym sposobem woysko z kraju wychodzi, a z drugiey strony wzmaga się nieukontentowanie we wszystkich, nie dziw, że przemysł i handel do szczętu upadają. W Tabris i Teheranie przedawano za bezcen towary angielskie, a dwie karawany złupiono na samey granicy.

— Z Bagdadu donoszą pod d. 19 Października, że zbiegowie Egiptscy przeprawiali się codziennie przez Eufrat. Stan Syryi był bardzo niepewny; niektóre obwody zbuntowały się przeciwko *Ibrahimowi-Baszy*. (*G. C.*)

Egipt.

Alexandrya, 27 Października.

Ostatnia wyprawa do Hedżas, dowodzona przez *Churszid-Baszę*, doznała tego losu, co i dawnieysze. Składające się z 8,000 ludzi woysko, zostało zupełnie pobite i zniszczone. Zapewniają, że *Churszid-Basza*, tém tylko uratował własne życie, iż poświęcił dwa batalliony nayiepszych woysk swoich, które zostały całkiem zniszczone: gdyż Arabowie zgoła niedawali pardonu. Niewielu, co się uratowało z woyska wyprawy, w naysmutnieyszym stanie przybyło do Kairu.

— Wiadomości z Syryi brzmią również niepomyślnie. Razem z postępującém wzburzeniem tameczney ludności i jey niechęcią do Rządu Egiptskiego wybuchnął takoż bunt w woysku. Zbiegowstwo jest niezmierne; 300 do 400 ludzi uciekło z bronią i amunicyą i bronią się od żołnierzy wysłanych na ich ściganie. Nieukontentowanie w woysku łatwo objaśnić: gdyż mu brakuje wszystkich potrzeb, i żołd od kilku miesięcy zaległy. (*A.P.S.Z.*)

Rozmaite Wiadomości.

W Bukareście zawiązało się towarzystwo, mające zamiar tłómaczyć autorów Francuzkich na język Wołoski; wydano już niektóre dzieła Rousseau, Lamartina i Wiktora Hugo. Nayczynnieyszemi członkami tego towarzystwa są Damy; jedna z nich należąca do pierwszey w kraju rodziny Bojarow, wytłómaczyła Chateaubriana *Duch Chrześciaństwa*, druga zaś (nazwiskiem Sambotanka), tłómaczy romanse Jerzego Sanda (Pani Dudevant.

—Piszą z Agram, (w Kroacyi) o nadzwyczayném trzęsieniu ziemi, które dało się czuć w całey Kroacyi, i to miało osobliwego, iż trwało przez 14 godzin z mocnemi wystrzałami, które się co półgodziny powtarzały. Trzęsienie to zaczęło się d. 6 Października o 3 po południu, a ustało 7-go t. m. zrana; przed pierwszém wstrząśnieniem od 1-go Październ., aż do 6-go, dawał się ciągle słyszeć głuchy jęk, z pod ziemi wychodzący; trzody biegały we wszystkich kierunkach, dzikie zwierzęta przychodziły do miast, ptaki drapieżne padały jak martwe na dachy domów i dawały się imić rękami. Wiele domów całkiem się zawaliło, nie zabiwszy jednakże nikogo; pomimo to, kilka osób umarło z przestrachu, wiele zaś umarło i zachorowało z przestrachu i przeziębnienia, mieszkając na otwartém powietrzu.

— Koncert olbrzymi, dany w Wiedniu 6-go Listopada przez 1,000 artystów, w sali manežu, zrobił nadzwyczayne wrażenie. Piękny świat zgromadził się licznie do mieysca oznaczonego już o godzinie 10-ey zrana, a około południa przeszło 5,000 osób zajęło wszystkie mieysca. Cesarstwo Ich Mość, którzy zaszczycili uroczystość tę swoją obecnością i przybyli otoczeni rodziną Cesarską, przyjęci zostali z zapałem trudnym do opisania. *Stworzenie świata* Hajdna wykonaném było z dokładnością, nic do życzenia nie zostawującą. (*T. P.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Декабря 7 д. 1837 г.— Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*